

ROMANIA NOUA

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Director: Dr. CRISTOFOR SIBIU

Iese în fiecare zi de lucru.

Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările.

Prim-Redactor: Dr. Ion Mateiu.

PLATA
PENTRU RECLAME
după
INVOLALĂ
REACTIA, Birou Bogos No. 79
ADMINISTRAȚIA
Bd. Alexandru cel Bun, Poca
Chisinau.

Încă ceva despre drepturile bisericii Moldovei

Am vorbit într'un alt articol despre aceea, că biserica să fie mai pre sus de orice politică, urmând practicii sf. apostoli și așezământurilor vecinice ale sf. biserici, pe cari ni li-au lăsat sf. apostoli și sf. părinți întru ale lor vecinice așezăminte și scrieri.

Dacă ne întoarcem înapoi și cu luare aminte vom căuta, cum a întărit și întemeiat Christos sf. biserica, noi aflăm, că mai înainte de a trimete pe sf. apostoli la propovăduire, i-a învățat pe ei limbile popoarelor, unde aveau să meargă ei, ca să samene cuvintele vieții vecinice. Nu au învățat pe popoare limba cea evreească a apostolilor, dar din contră i-a învățat pe apostoli, pentru ca să poată ei înțelege limba gloatelor, la care erau trimiși, să le lumineze.

Tot așa au urmat și sf. apostoli, cari întemeind creștinismul în toate unghiurile lumii știute întru acea vreme, ei nu trimeteau în Judea după candidații la scaunele bisericilor, pe cari ei le întemeiau, ci se sârăuiau ca să afle fețe vrednice din oamenii din loc. După cum vom lua aminte bine la istoria sf. biserici, noi vom afla, că întemeind biserica în Afina, apostolul a pus episcop pe Jeroftei, asemenea și în Crit pe Timotei; apostolul Ioan, propovăduind în Asia Mică, a rânduit episcopi în Smirna pe Policarp, iară Petru, întemeind scaunul în Antiochia, a pus pe Ivd și în Roma pe Lin și Clement.

Firește, că toate acestea fețe nu erau de origine evreească, dar din contră erau dintr'acele limbi, cari locuiau în aceea latură, unde Sf. apostoli propovăduiau cuvântul și întemeiau biserici pentru popoarele acelea. Sămănând cuvântul adevărului, ei nu erau totodată și răspânditorii ideilor politicești ale patriei lor.

Tot de aceea s'ar fi convenit a se ținea și sfințele lui Dumnezeu biserici din timpurile de pe urmă, lăsând politica înafară de ograda bisericii; să caute numai la „țintă”, neocupându-se cu proselitismul politic, dând popoarelor mai mici dreptul de a-și avea în fruntea lor păstori și

mijlocitori între popor și Dumnezeu din neamul lor, după cum, din vechime, urmează unele din biserici. Așa de exemplu, vedem că nația armenescă, dela început încă și până acum, ea ține frumosul așezământ apostolesc de a cunoaște pe un episcop cap al bisericii și nației lor, căci după cum vedem și astăzi, catolicosul armeano-gregorian din Acimiadzin păstorește tot poporul armean din toate unghiurile lumii, lucru, care la noi, în biserica ortodoxă-orientală, nu s'a păzit de loc, după cum în biserica bizantină, unde domnia pateriazmul și în biserica presfântului Sinod, unde domnia slovenismul, căci în cea dintâi se ocupa cu elelizarea popoarelor, ce locuiau în patriarhat, iar în cea de a doua cu rusificarea.

Cea dintâi a avut urmări grele pentru patriarhat: schizma greco-bulgară, iar aici, în a doua: despărțirea Iverților (Gruzinilor) și a Moldovenilor.

Precum schizma Bulgarilor față de patriarhat nu a fost anticanonică, căci ea era bazată pe canonul al 34-lea al sf. apostoli, care canon nu s'ar pierdut și nu-și pierde tăria nici odată, nici poate fi schimbat, tot într'acest fel și biserica Moldovei, având temei și îndreptare în canoanele însămnate în articolul de dinainte, trebuie să-și arânduiească soartea în viitor după cererile vremurilor sozite acum, restabilind și de nou întemeind „dipturile” și „pronomiile” vechi ale sfintei biserici a Moldovei, cari au fost siluite în veacul trecut.

Lucrătorii comisunei și ai Soborului trebuie deci să aibă cea mai mare silință spre a aduce la viață toate drepturile, ce erau uitate și lăpădate, cari pentru noi Moldovenii sunt de cea mai cardinală însemnătate. *Moldoveni, neamul nostru trebuie să-și cunoască pe cel întâi al lor de cap al sfintei biserici naționale, pentru ca să poată fi înțeles glasul lui de cătră turma, care cu dor așteaptă pe arhierul său moldovan.*

Igumenul Dionisie.

Basarabia

Moldova iubită, Moldova frumoasă!
Cum fii tăi tineri azi pleacă te lasă!
O!... mima blândă pătrunde amarul,
Când florile scumpe le rupe barbarul...

O, țară frumoasă, Moldovi slăvită!
Dece tu de tineri azi nu ești iubită,
Când lacrimi de sânge tu verși amărătită,
Când patria sfântă de foc e sărăbită?

O, inimă aprinsă și inimă luminată,
Unții-ți n'cuget și faceți dreptate!
Iubiți Basarabia noastră cea sfântă
Și mergeți la luptă cu voia ne'nfântă!

Elena Dobrovscaia
Intrătoare

Regele României și reformele constituționale

Am anunțat în gazeta noastră, că M. S. Reg. le Ferdinand a dat poruncă să se împartă țărânilor numai decât Domeniile Coroanei și moștile Sale. Iată acum și această poruncă, din care ori cine se va încredința de iubirea Regelui pentru țărâni luptători.

— Scrisoarea M. S. Regelui Ferdinand către d. administrator al Domeniilor Coroanei —

Domnule administrator,

„Imprejurări vrăjmașe au împiedecat până acum Parlamentul să desăvârșască opera reformelor constituționale.

„Astăzi când vitejii noștri ostași, cari cu atâtea jertfe și atâtea sânge au apărât pământul strămoșesc, se întorc la căminele lor, voiesc ca pe Domeniile Coroanei, ca și pe proprietățile Mele, i să se bucare fără întârziere de foloasele pe care le asigură principiile sancționate de Mine în Constituție.

„În acest scop, până ce noi legi vor putea permite împroprietărea lor definitivă, doresc ca pe aceste Domenii ei să fie deja, sub formă de obște și de arendă, puși de îndată în folosința pământurilor ce li se cuvine.

„La aducerea la îndeplinire a acestei hotărâri a Mele se va ținea samă în primul rând de luptătorii cari se întorc de sub drapel și de familiile acelor cari și-au istovit viața în serviciul Patriei.

„Veți binevoi, potrivit cu aceasta, să alcătuiți un proiect de organizare a obștilor, astfel ca funcționarea lor să poată începe imediat ce situația generală o va face cu putință.”

FERDINAND.

Iuși 17 (30) Mart 1918.

INCHINARE FRANȚEI

Esti departe.
Privirile noastre, înecate în lacrimi, nu pot străbate prin ceața zărilor până la lumina binefăcătoare a sufletului Tău mare. Nici brațele nu le putem întinde către genul Tău ocrotitor, pentru că nu mai sunt ale noastre.

S'a revărsat peste noi noapte grea, adâncă noapte, cu furtuni grele și primejdii mari. Ingropați până la gât, nu ni s'a lăsat decât capul, ca să ne putem da seama de grozăvia situației noastre neimeritate și ochii, ca să putem plânge.

Desupra noastră nori mari de groază își fâlăie aripelile ca niște corbi uriași deasupra unui muribund.

Dar un fulger îi străbate din când în când. Il vedem pe ne închinăm marelui lui. E lumina conștiinței Tale, Țară de eroi, e conștiința dreptății, care străfulgeră întunecutul de primejdie ce s'a abătut asupra omenirii.

această conștiință. Pe toate țărâmurile pământestești a curs sânge din trupul Tău de martir pentru noblețea existenței omenestești pe pământul acesta al suferințelor.

Unde s'a mișcat durerea, alinarea Ta a îndepărtat-o, Franța eroică și generoasă.

La salutul Tău, venit p în scrisul unuia dintre fiii Tăi, răspundem astăzi numai în șoapte. Glasul ne este sugrumat.

Te iubim și Te venerăm, Te vom adora totdeauna. Când Marea se va sbate mai cu putere lângă malurile Tale, să știi că e înbrogătită de lacrimile noastre. Se vor scurge pe Prut și pe Sirat, pe Murăș și pe Olt. Le va primi Dunărea răpătită, și în valuri le va purta în marea întinsă, ca să-ți spuie, cât suferim și cât nădăjduim dela Tine.

D. Marmeliuc

Cercetați frumoasa expoziție de pictură și sculptură a artiștilor români, în strada Pușchin (localul Primăriei).

Nu cu laudă să facem România Nouă, ci prin critică

S'a vorbit despre România Nouă politică, socială etc. Eu vreau să vorbesc despre România Nouă intelectuală care trebuie să se formeze la noi în viitor. Se spune că noi Români de pretutindeni suntem de mult unți în cog și simțid. Adevărat că este așa, altminterelu n'am lucra spre unirea politică, pe care o dorim cu toți.

Însă se întâmplă un lucru straniu și anume:
Din ce ne apropiem mai mult de unirea politică, cu atât se ridică și o granită, tocmai acolo unde s'a făcut de mult unirea; anume între sufletele intelectualelor noastre și a celor din alte părți locuite de Români.

Am cugetat și am simțit la fel, când eram în departare. Acuma când dăm mâna, parca o disepărare apucă inimile intelectualelor noastre basarabeni.

Eu socot că noi simțim și cugetăm și acuma tot așa.

Sunt însă alte chestii cari îi fac pe unți din noi să nu se unească. Anume aceea în ce privește dorințele din viitor. Se pare că ar fi o deosecare deosebire cu privire la aceste dorințe.

Se vorbește: că noi nu dorim România Nouă pentru ca să petrecem la bancheturi sau pentru a putea explora și în viitoropotul nostru.

Noi nu dorim România Nouă, pentru că să se facă în ea francobolism, germanofolism sau rusofolism care să admire orbesc cultura unora, puterea practică a altora și vorbesc în pustul al celor de al treia. Trebuie să recunoaștem mentalitatea, dar atâtea și nimic mai mult. Să nu fim niște grafofoane, care imită totul numai de la străini, uitând că suntem un neam deosebit și mai ales cănd imitația se face superficial, când se ia numai cea mai bună pudră, moda, corseul, monoculul, petrecerea, vorbăria etc.

Noi dorim o Românie Nouă, nu ca să fie lux pentru intelectuali și sârăcie, pentru țărani, care să continue a fi înecați în tot solul de boale contagioase. Noi nu dorim România Nouă, pentru ca între țărâni să înțelețuie să mai fie și pe viitor o prăpastie atât de adâncă, cum a fost până aci. Nu pentru asta noi dorim unire.

Noi dorim o Românie Mare, însă mare prin suflet, prin puteri intelectuale frumoase și șite din căutarea poporului, puteri crescute și educate pe temeiuri sănătoase și în spirit național, noi dorim România Nouă pentru că ne trebuie puteri creatoare care să ne ridice la nivelul culturii europene și poate chiar și ceva mai mult.

Noi dorim România Nouă ca neamul nostru să-și ridice masa sănătoasă de la țară, în cultura ca să desopere toate învoarele enorme și originale ale lui care neînecat vor curge în marea cultură omenescă și vor țipări pe veci slava neamului nostru. Noi dorim România Nouă ca să arătăm că într'adevăr suntem urmași Români ori și nu numai prin cuvinte goale și laude proprii, ori prin scara altora, ci prin fapte.

Noi dorim România Nouă nu pentru ca să facem sovietism și demagogie națională, ingustă, căci noi facem naționalism pentru că ne iubim din adâncul sufletului neamul.

Noi dorim România Nouă nu pentru ca să fim considerati numai ca un inventar găsit pe teritoriul Basarabiei despre care să credă că este în general lipsită de cultură. Iind că se confundă cultura omenescă cu cea națională despre care, e adevărat, noi nu prea cunoaștem.

Poporul rusesc și România

Primim dela un celor moldovan de al gazetar nostru următoarele rânduri, la cari vom da un răspuns în numărul viitor.
In ziarul Dumneavoastră „România Nouă” apar articole destinate Rusiei și în articolele acestea totdeauna o scrie, că Rușii (poporul rusesc) au bațocurit România, au rusificat Basarabia și au umilit neamul nostru; acum, zice ziarul D-voastre, „Rusia mare și sfântă e moartă; și acum e momentul renașterii neamului românesc din Basarabia.”

E adevărat că Moldovenii noștri n'au avut conștiința națională și deocamdată n'au nici acuma, însă trebuie să facem o deosebire între politica țarismului rusesc și cultura rusească, între rusificarea și răspândirea culturii rusești. Trebuie să recunoaștem că cultura rusească n'are nici o vină față de poporul moldovean, fiindcă frunța și totdeauna, necontent și pretutindeni au luptat pentru libertatea diferitelor națiuni mici, care populează teritoriul imens al Rusiei.

Relativ la poporul rusesc suntem obligați să spunem, că nu e de vină nici el, pentru că singur a fost asuprit și niciodată începând dela secolul XVIII n'a luat parte în afaceri politice și deci n'a putut avea nici o influență politică.

Catastrofa de astăzi a dovedit cât de putred este temelie țarismului și ocărâmurii vechi rusești, înalt însuș poporul rusesc a pus mâna la distrugerea [ării sale și a făcut comuna națională, a prădat țara sfântă bisericii și proprietății. Spun și eu, că acuma a venit ceasul renașterii naționale a Basarabiei și „moartea Rusiei”. Și în sufletul meu nu e nici o umbră de ură împotriva poporului rusesc, ci numai mulțumirea pentru cultura, care o are și care n'a putut să rămână fără influență asupra poporului moldoveanesc în suta de ani trăită împreună în Basarabia. Dezvoltarea culturală a poporului Moldoveanesc în suta de ani n'a înecat, meă a treptat înainte, și deci acuma se începe o epocă nouă în viața ei, o epocă, care va aduce roadă colosală din semănța lăsată aci de Ruși, dar o roadă special moldoveanescă, națională, care se va deosebi și de cultura rusească, și de cea românească, căci va fi moldoveanescă.

Și acum, când legătura între Basarabia și România va fi restabilită, când va fi format un singur stat românesc și un singur popor român, menirea Basarabiei în viața României va fi îndeplinită numai atunci, când elementele culturii Basarabene (adeck elementele rusești) vor fi răspândite în România și prefăcute în mod național. Trebuie să amintim că acum Basarabia e o țară adevărată democrată, are vot ob-

stesc, toate egalitățile și libertățile, că ocărâmurile Basarabiei e stabilită pe principiile autonomiei, așa că singur poporul își caută de nevoile și trebuințele sale în „Zemstvo”, că comisarul (prefectul) n'are nici o putere activă în administrație și pot numai să protesteze împotriva Zemstvelor, luând ordine din judecătoria administrativă. Asemenea rânduială, care o găsim și în cele mai înaintate țării, trebuie să fie luată, ca pildă pentru celelalte părți ale României Nouă și Mare dela Nistru și până la Tisa.

Eu înțeleg foarte bine, că „România Nouă” ca „organ de propagandă pentru unire” e dator să lupte împotriva dușmanilor unirei. Însă nu văd cu ce scop lupta pentru unirea neamului nostru se prefacă în luptă împotriva poporului rusesc; orisicum în Basarabia locuiește o mână de Ruși; deck România va fi pentru acești oameni, o mamă vitregă, dar nu mamă bună, noi vom face din ei revoluționari și dușmani ai țării noastre viitoare, și deja în elădirea statului nostru vom asemăna cu țarismul rusesc, care înăbușia toată libertatea națiunilor încet la oprea până și rugăciunea către Dumnezeu în limba maternă.

Noi trăim în veacul democrației și un bun naționalist e obligat să lupte pentru națiunea lui cu alte mijloace și să respecte individualitatea și națiunea altuia pentru a fi respectat și de el.

Com. Filipeni N. Tinjar

Știri din România

În cercurile politice din Iași se vorbește că o posibilă ca o parte din membrii guvernului să vie pentru câteva zile în Basarabia.

D. Al. Marghiloman, președintele consiliului de miniștri, a primit în audiență pe delegații basarabeni aflatorii în Iași, d-nii Iaculet, Călușariu și P. Halippu.

D. N. Ghica-Comănești a fost numit ministru al Lucrărilor Publice.

Consiliul de miniștri s'a întrunit ieri ca să discute chestia dizolvării parlamentului.

După știri precise trupele germano-austriece vor părăsi teritoriul României, numai după ce tratatul de pace va fi întărit de parlament.

Comisiunea tratativelor de pace va pleca la București la sfârșitul săptămânii, pentru a relua lucrările.

Se afirmă că Germanii au îndreptat o conductă de petrol spre Ramadna, de unde vor transporta pe Dunăre produsele petrolului românesc.

Basarabia și slujbașii ei

Șezând în tranșee am primit vestea, că Basarabia s'a declarat republică moldovenească, și că de aici înainte numai are nimic cu Rusia.

Eu am crezut, și n'am crezut. Când am sosit acasă, și am cunoscut declarația Sfatului Țării, am înțeles că popoarele Basarabiei cu bună seamă sunt dezlegate și libere.

Deosebit de aceasta, am înțeles, că în republica noastră este hotărât și îndatorit să fie limba oficială numai moldovenească, și toți slujbașii, dela cel mare până la cel mai mic, trebuie să fie moldoveni sau să știe moldovenește.

Însă tare nu-i bine, când pe hârtie s'a declarat una, dar de fapt s'a face alta.

Toate cancelariile și slujbele cele mari și cele mici din Basarabia sunt ocupate și astăzi de oameni străini, care pe noi n'au să ne înțeleagă.

În slujbele acestea sunt fel de fel de limbi și numai limba moldovenească „oficială” e căzută, și ea tare rar s'a mai aude, parcă nici nu-i țară moldovenească.

Eu întreb: «Ce republică mai este țara noastră moldovenească cu limbile ei străine?»

Cum se vede, noi suntem atâta de naivi că străinii își bat încă și acum joc de noi.

În ziua de azi mulți moldoveni inteligenți dela bătaie au

sosit acasă, și ei cu mare plăcere și dragoste vor purta funcțiile pe care le poartă străinii.

Ei, sărmani, caută posturi și pe unde n'au umblat și pe cine n'au poftit, dar tot într'un glas răspund: «posturi de funcționari pentru voi nu s'au». Cum așa, nu s'au posturi de funcționari? Pentru țara noastră moldovenească toate ușile trebuie să fie deschise și pe dănsii trebuie de pus în locurile ocupate de străini.

A trecut vremea aceea, când pe noi moldovenii ne țineau cu ceasurile la ușă cu căciula în mână, și n'aveam dreptate a spune un cuvânt.

Azi noi moldovenii suntem stăpâni pe țara noastră, și noi singuri vom putea pune la cale toate lucrurile care ne trebuie, fără străini, cari în tot momentul ne sapă groapă de moarte.

Acum mult atarnă dela povătuitorii noștri cei din Parlament, și ei sunt datori să dezlege nodul cât mai degrabă.

Din partea-mi găsesc de cuviință ca povătuitorii noștri să facă prin țara noastră o cercetare ca să vadă ce fel de persoane ocupă slujbele în țară? După ce se va fi făcut cercetarea, să fie poftiți toți slujbașii la Chișinău ca pașaporturile lor, și aici să deie examen de limba moldovenească, și dacă din dănsii s'au vor găsi persoane străine, cari nu știu ori nu vreau să învețe limba noastră să se ia măsură pentru înlăturarea lor.

Nu mai în acest fel se pot pune la cale bună, lucrurile noastre.

Un ofițer moldovan.

Amintiri de podoaba dragostii sufleteste

Ce este dragostea la om pe pământ? Dragostea la om e un duh de lumină, o podoabă și o floare a răului în piept.

Cine de dragoste se stăpânește, pe acela țara luminii îl povătuiește și întunecatul diavolului lui pierde. De pornește cineva vr'un lucru și dacă se pornește un dragoste, cu bunărie se și împrăștie. Pentru dragoste nu este nici o greutate în lume ca să nu fie biruită, unde este îngerul dragostii acolo și duhul inimii și al înțelepciunii se alipește și se închiogă o lumină cu o putere nemăpomenită. La om dacă este dragoste, toată greutatea e ușoară.

Dar este vr'un om în lume care n'ar voi să petreacă într'acea lumină a dragostea? Eu cred că nu și nici nu-i chip. Fiecare iubeste dragostea dar nu fiecare se folosește cu ea. Dragostea e înaintea ochilor fiecăruia, dar ea e soare fierbinte și n'o poți apuca cu mâna: că numai de suflet se lipește prin voința și înțelepciunea omului, de vroeste omul s'o aibă trebuie să se înțelească: prin înțelepciunea se feamăcă și se lipește de suflet și omul se prefacă în lumină.

Dragostea e cea mai scumpă peatră în lume, o piatră din cea mai potrivită în capul unghiului, dar ea e uitată chiar și de filosofii lumii: numai unde și unde s'atinge câte unul de ea; s'atinge și tresare și iar o lasă în uitare.

Dragostea e comoră neprețuită și s'au folosit de ea până acuma numai mucoticii, puindu-și sufletul pentru dragoste, dar o samene n'au euzat nimeni, nici ales în vremele de pe urmă. Numai Scriptura puțin ne amintește zicând: de așa avea credința să mut și munții, dară dragoste nu are, nimica nu sunt.

Văzută-i frate Române ce se cheamă dragostea? Să ne-apucăm dar s'o descoperim ce să răză toată lumea cum e dragostea în noi. Omul fără dragoste nu-i om, el vernele d'gertăciunii, ocară lumii și defăimarea vorodului.

Scumpă-i dragostea la om, și mult dorese ca românii s'o cunoască mai deaproape dar ea lipește nu numai la român, dar mai la toată omenirea.

O dragostea scumpă, descopere-te la noi acuma, vino la neamul românesc osândit, vino cât mai degrabă, căci numai tu poți să ne scoti în lume cu iubitul nostru nume. Lasa toată lumea să răză de după multă uragire dela luminat feciuta dragostea de ucenici și de țara.

Dragostea-i cerească hrană Ce pe merituri hrănește Și o compliete-i năcazuri Mângâind îl sprijinește.

O dragoste cu scump nume De noi ce te departezi? Pentru ce aparul nostru Tu nu ni-l mai alinezi?

Vin dragoste mai aproape Si cu stanta tu dreptate Tu ne-arată din'ni frate. Tu ai fost odăi tu lume în multe inimii române Dar de când te ai departat Străinii ne-au lujgat Am dorit a noastră țara O dorim și astăzi iară. Cumplit una ne munceste Dragostea ce ne lipește. Vino înțodată în lume Inger dulce, te iubim Vino dar caei fără tine Nu putem ce să traim.

Teodor Jireghie

Cronica militară

Ținara armată moldovenească a început a se reconstitui sub auspiciile comisiei românești de organizare, compusă din următorii delegați tehnici trimiși de către guvernul român: Lt-colonel Lintea, maior Băresca P. și maior Delin.

Unitățile moldovenești din vechea organizare (ordine de bătaie), mai sunt menționate deocamdată și pentru scurt timp sub forma lor actuală.

Personalul Ministerului de Războin, pentru motive de buget, a fost redus simțitor. Acest personal a fost ales numai din ofițeri și funcționari basarabeni cari știu limba românească.

Organizarea ministerului a fost și ea prefăcută și așezată pe baze noi, cari corespund nevoile destul de restrânse ale viitoarei armate de pe teritoriul Basarabiei.

Armata moldovenească ce urmează a fi creată, se va compune, în linamente generale, din:

- 1) Cerceri de recrutare pe județe cu personalul ofițeresc destinat viitoarelor regimente de infanterie teritoriale, corespunzând districtelor administrative.
- 2) Din herghelii militare de cai și depozite de arme și materiale de tot felul.
- 3) Din câteva unități mici pentru gărzi și paza depozitelor.
- 4) Din tot personalul ofițeresc născut în Basarabia, considerat deocamdată în rezervă, până la chemarea de către Ministerul de Războin, la slujbe active sau la școlile de specialități.

Sub acest titlu de „Cronica militară” vom publica în numerile următoare, noua organizare a Ministerului de Războin cu personalul ofițeresc basarabean ce a fost însemnat, precum și descrierea noiei uniforme a armatei moldovenești, care a intrat deja în vigoare dela 15 Martie 1918.

Sâmbătă 24 Martie 1918 INTAIUL CONCERT

dat de Orchestra Simfonică din Iași sub conducerea Domnului George Enescu

Solist: Domnul NICU CARAVIA (piano).
In folosul refugiaților Transilvăneni.

PROGRAM:

1. Weber: Uvertura „Oberon”.
2. Tschaikowski: Concert si b minor pentru piano. Allegro non troppo e molto maestoso, Allegro con spirito. — Andantino simplice. — Allegro con fuoco.
- D-nul NICU CARAVIA:
3. Saint-Saens: „Le Ronet d'omphale” poemă simfonică
4. Beethoven: Simfonia la major (No. 7) Poco sostenuto, vivace. — Allegretto. Presto assai meno presto. — Allegro con brio.

Biletele la magazinul de muzică BELUSO.

PĂMÂNTUL ȘI ȚĂRANII

VI. Ce se petrece în Basarabia?

Revoluția din Rusia, cum era firesc, a cuprins și Basarabia și atunci Comitetele revoluționare formate de clasoala muncitoare și având în frunte pe toți intelectuali cu idei socialiste au proclamat, între altele și principiul: pământ fără plată la țărani muncitori de pământ.

Dela revoluție și până azi s'au petrecut multe lucruri, cari au avut de efect schimbarea mentalității nu numai a întemeitorilor și guvernatorilor Republicii Moldovenești, dar chiar și pe a țăranilor. Țăranul cel de voacuri obișnuit și mai întotdeauna înșelat în așteptările sale, a fost și este, din fericire, mult mai cuminit decât îl credem noi și nici de astă dată nu i se potrivește zicătoarea că „cel înșelpt fagăduiește și cel slab la minte tr'e nădejde”.

Cino a fost prin satele moldovenești și a stat la vorbă cu el, și da seama că el nu a tras și nici nu trage nădejde că va avea pământ fără plată, și că nici nu cere asta. Știe și el prea bine, că chiar dacă Sfatul Țării ar hotărâ ca să so ia dela marii proprietari pământul deocamdată fără plată, ei tot vor trebui să plătească ceva pentru pământul ce vor primi, fie sub formă de bir, fie sub formă anuțați, pentru că: atât proprietarii mari, cât și ales instituțiile de binefacere, vor trebui despăgubiți într'o măsură oarecare.

Dealtmintețea Sfatul Țării a și dat unele instrucțiuni provizorii relative la modul cum urmează să so repartizeze acuma pământul de arătură între țărani pentru ca să fie muncit și semănat cu seminături de primăvară.

Instrucțiile prin care so regulamontează împărțirea pământului or fi ele foarte bune așa cum sint așternute pe hârtie, la țara însă s'a aplică foarte cu greu, fiindcă ele sint venite prea târziu, fiindcă comitetele de pământ dela țară nu numai că nu le pricep rostul, dar unele nu și bat capul să le priceapă și fiindcă nu există un control serios al aplicării lor.

Când în anul trecut s'a dat slobozonia pământului, țărani cari s'au găsit la vechile lor întee cari și mulți dezertori do pe front și mai îndăzneți au luat în multe cazuri mai mult pământ decât puteau munci bine și mulți din cei cari mai au

Sezătoarea literară din Chișinău a scriitorilor români

Joi după amiază s'a ținut în sala Direcțiunii Centrale (Zemstva guberniala) o sezătoare a scriitorilor români, însoțită de bucați de mizerie, cercutate de corul soc. „Făclia”, cu concursul D-șoarei Dicescu.

Artiștii teatrului național din Iași M. Popovici și I. Profir au recitat cu multă artă părți din „Dumbrava Rosie de Alexandru și din Sătură III de Eminescu.

D-l Teodorescu a imitat câteva doine așa cum ele se cântă în popor.

Proful Alexandru Stamatiaid a citit câteva poezii originale cu un cuprins religios, care au fost foarte bine primite de public.

D-l N. Beldiceanu a citit două bucați de ale sale, scrise în timpul războiului și cuprinzând și schițe din viața militară. Novele „Vocea” a fost urmărută de public cu un interes viu, provocând adesea râsete.

A urmat apoi citirea artistică din Creangă a D-șri Mihail Sadoveanu. O critică naturală, cum nu se poate mai bine, a fost ascultată de toți cu cea mare luare aminte. Amintirile din copilărie ale

Amintiri de podoaba dragostii sufleteste

lui Creangă, păreau cu totul noui în celira D-lui Sadoveanu. Cu atât mai mult au fost plăcute acelor cari n'au auzit n'au despre literatură română. În literatură răsărită au celit poate opere de felul acesta făcute de Asencovs, dar desigur, tranșee de realism ele sint cu desăvârșire străine de sufletul moldoveneș.

Pronunțarea marelui scriitor Mihail Sadoveanu, fiind întoimă ca cea a basarabenilor și limba arhaică care-o întrebunțează îl aduce pe el mai aproape decât oricine de inimă basarabenilor, și credem că mulți din ei, ascultând odăi pe Sadoveanu, se vor interesa mai de aproape și de operele lui.

Novela „Cu ochii la ceruri”, care zugrăvește vedeniile unui soldat rănit așa de natural și aproape de sufletul țărănesc, de mentalitate lui, cu ideile religioase îmbrăcate în iocane concrete, a mișcat atât de pe ascultători și mulți în cursul citirii se vor fi gândit la comoră nealinsă pe care o păstrează poporul nostru, și care arată aduse odăi în toată frumusețea ei, va mima lumea întreagă.

Luptele dela Mărășești, Mărășești și alte victorii, obținute de țăraniul român și cea mai bună dovadă că avem o comoră de mare preț în sufletul poporului român, și dacă s'a manifestat așa de bine în războin, cu cât mai frumoasă se va înfățișa ea, când acest popor, dându-i se lumină, va fi chemat la opera culturală pașnică. Și ce păcat au săvârșit toți aceia, cari au căutat să-l fie în întunericul de veacuri. Aceste gânduri te ferău în timpul citirii unei năvele sculte, frumoase și ușoare, dar care stârnea în sufletul ascultătorului un șir întreg de sentimente.

La sfârșit corul „Făclia” a ezecutat „Pre tine te laudăm”, de M. Berezovschi cu solo de D-șoara Dicescu. După ezecutarea publică, această bucață a fost repetată. După câteva cântecuri doine, sezătoarea s'a încheiat, făcând cea mai frumoasă impresie asupra publicului.

Știrile zilei

Deschiderea expoziției de pictură și sculptură a artiștilor români. Ieri după amiază a avut loc deschiderea expoziției de pictură și sculptură a artiștilor români, instalată în localul Primăriei. Din prima zi ea a fost cercetată de comandantul oștilor românești și de toată elita orașului. Vizitatorii au rămas încântați de felul cum se prezintă această expoziție.

Tablourile în ulei, descurmurile și lucrările în sculptură cari se expun, sunt de cea mai mare valoare artistică. Totodată ele vor fi și documente prețioase pentru războinul României, întrecând reprezentanța scene de pe front, lucrările de artiști cari au luat parte la lupte, unii dintre ei au fost chiar grav răniți.

Expoziția este deschisă în fiecare zi dela ora 10 a. m. până la ora 10 seara, în localul Primăriei (str. Pușchin). Toți Moldovenii iubitori de cultură și artă națională se vor grăbi să o cerceteze. Lucrările expuse sunt proprietatea Muzeului militar al României. Venitul cure iese din vânzarea bilotelor de intrare (1 Rubla pentru adulți, 50 cop. pentru elevi, iar soldații gratuit), se va da în folosul orfanilor și invalizilor de războin.

Alte amănunte într'un număr viitor.

Concertul lui Enescu. Atragem și cu acest prilej luarea aminte a tuturor Moldovenilor asupra Concertelor marului nostru artist G. Enescu. Ingrijiiți-vă din vreme de bilete.

Dela Universitatea Populară. Duminica la orele 12 se va ține în Sala Eparhială al III-lea malnen al Universității. Va vorbi d. O. Ghibu despre Ardeal

Comunicatul englez

Pe Eufat trupele britanice au înaintat peste 20 km; la Vest de orașul Anoh am luat prizonieri germani și două tunuri.

Comunicatul german

Anunță că la Somme se dau lupte violente de artilerie. La Moreuil francezii de patru ori au atacat pozițiile germane, dar nu fost respinși. După comunicatul francez Moreuil e ocupat de ei.

Îndeobște comunicatele germane sunt foarte scurte și vorbesc foarte restrâns, mai ales după comunicatele îndăzrite, cari s'au dat în primele zile ale ofensivei.

Comunicatul turcesc

22 Martie — În Palestina noi urmărăm pe inamic care s'a retras în părțile Eli-Salit-Jerihon și ale Iordanului. În Eli-Salit am capturat multe muniții.

Noul tun nemțesc

Comunicatul francez din 22 Martie anunță, că unul din tunurile orișe s'au trageau asupra Parisului dela o depărtare de peste 100 km. — a s'ar în aer omorând pe soldații cari îndreptau obuzele lui contra frumosei capitale franceze.

Curat ca în fabula Boul și broasca.

Tulburări din Austria

Socialiștii protestează contra pacii impuse Rusiei, Ucrainei și României de către pangermaniști. Mișcarea iugoslavilor e tot mai puternică. Deputații Dalmașiei se unese pentru a discuta acuparea lor.

Procesul prințului Litkovski

Procesul prințului Litkovski fost ambasador al Germaniei la Londra a început. Litkovski declară că puterile centrale nu numai că au pus războinul la cale, dar au împiedicat toate silințele de mediațune.

Pe Lângă Litkovski unul din directorii fabricii Krupp, citează ca martor pe Helfferich și afirmă, că înca din 20 Iulie am fost luate toate măsurile pentru începerea războiului.

Posta Redacției

Aurel Medrea. Te așteptăm să vii cât mai curând la Chișinău.

Basca de Lombard din Chișinău. Anunță, că la 1 Aprilie dela 10 ceasuri dimineața în localul Băncii se vor vinde la licitație pe temeiul §§ 10, 17, 18 și 19 al așezământului, lucrurile zălogite cu biletele numerale cărora vor fi arătate în gazeta „Sfatul Țării” dela 25 Martie 1918.

Rascumpărare a din zălog și amănări se iac până în ziua licitației.

Toate lucrurile însemnate pentru vânzare se vor putea vedea înaintea licitației.

Ad-torul licitației D. Covali.

„Charles Gervais” minunata brânză franceză, se vinde cu 12 ruble duzina. Chișinău Moghilovsca 5.

Cele din urmă știri

Luptele din Apus. Paris. 22 Martie. Pe frontul bătaiei situaținea este nechimbată. Germanii au atacat cu forțe numeroase între Moreuil și Montdidier, fără a avea izbândă. Amănunțele cari ne vin de pe front arată, că marea navală dela 18 Martie a fost pentru Germanii o înfrângere crudă și grozav de săngeroasă. Prima divizie a gărdei prusiene primise sarcina de-a lua cu ori ce preț Grivesnes. Ea a reușit la 11 ceasuri s'o ocupe, însă două ceasuri mai târziu un contra-atac înversunat dat de trupele franceze, susținute de automitrăliere a gonit pe Neufi după o luptă săngeroasă corp la corp.

ANUNȚ

Caut un post ca conducător de moșie, cunoscând agricultura bine. Adresa la Administrația astei foi. Ioanichie Moldovan.

Camera mobilată dacă se poate furnaliera a gonit pe Neufi după o luptă săngeroasă corp la corp.